Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/2478

16.12.2025

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2025/2478,

21. oktoober 2025,

ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides, liidu nimel allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 koostoimes artikli 218 lõikega 5 ja artikli 218 lõike 8 teise lõiguga,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Otsusega (EL, Euratom) 2024/995 ([1]) volitas nõukogu 12. märtsil 2024 komisjoni alustama Šveitsi Konföderatsiooniga läbirääkimisi liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni kahepoolsete suhetega seotud meetmete ulatusliku paketi üle. Kõnealused meetmed pidid hõlmama institutsioonilisi ja riigiabi sätteid ja vajaduse korral erikohandusi Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelistes siseturu valdkonnaga seotud kokkulepetes, lepingut, mis käsitleb Šveitsi osalemist liidu programmides ning kokkulepet, mis käsitleb Šveitsi korrapärast rahalist toetust majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks piirkondade vahel. Nõukogu oli eelnevalt volitanud komisjoni alustama Šveitsi Konföderatsiooniga läbirääkimisi uute elektri-, tervise- ja toiduohutusalaste kokkulepete üle, Šveitsi osalemise üle Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ameti ja Raudteeameti töös ning Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe muutmise üle, et võimaldada kabotaažvedu.

(2) Komisjon on pidanud liidu nimel läbirääkimisi kokkulepete ja protokollide ulatusliku paketi (edaspidi „pakett“) üle, mis sisaldab ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelist lepingut, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides (edaspidi „leping“), Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheliste siseturu valdkonnaga seotud kokkulepete, milles Šveits osaleb, institutsionaalseid, riigiabi- ja muutmissätteid käsitlevaid protokolle, Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kokkulepet, mis käsitleb Šveitsi korrapärast rahalist toetust majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus, Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist tervishoiulepingut, Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist elektrialast lepingut, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (millega luuakse ühine toiduohutuse ala) protokolli ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kokkulepet, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimusi.

(3) Lepinguga kehtestatakse normid, mida kohaldatakse Šveitsi osalemise suhtes liidu programmides, tegevuses, teenustes või nende osades, mis on osalemiseks avatud, ning selles käsitletakse mitmeid valdkondi, sealhulgas eelkõige teadusuuringuid ja innovatsiooni, tuumasünteesi ja tuumalõhustumist, haridust, koolitust, noori, sporti ja kultuuri, samuti muid ühist huvi pakkuvaid valdkondi, nagu digiüleminek ja tervishoiu valdkonna meetmed.

(4) Leping on lahutamatult seotud paketi muude kokkulepete ja protokollidega. Selles osas nähakse lepinguga ette Šveitsi osalemine liidu tervishoiu valdkonna tegevusprogrammi meetmetes, mis on tihedalt seotud tervisealase lepinguga. Lepingu alusel võib võtta kompensatsioonimeetmeid, kui kohustusi, mis tulenevad kokkuleppest, mis käsitleb Šveitsi korrapärast rahalist toetust majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus, ei täideta.

([1]) Nõukogu 12. märtsi 2024. aasta otsus (EL, Euratom) 2024/995, millega antakse luba alustada Šveitsi Konföderatsiooniga läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheliste siseturgu käsitlevate kokkulepete institutsiooniliste sätete, Šveitsi Konföderatsiooni liidu programmides osalemise kokkuleppe ning kokkulepete üle, mis on aluseks Šveitsi alalisele panusele liidu ühtekuuluvusse (ELT L, 2024/995, 26.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/995/oj).

(5) Läbirääkimisi lepingu üle alustati ja need viidi lõpule samal ajal kui läbirääkimised paketi muude kokkulepete ja protokollide üle. Lepingu artiklis 17 sätestatakse, et lepingu jõustumine on seotud paketi muude kokkulepete ja protokollide jõustumisega.

(6) Leping sõlmitakse paketi muude kokkulepete ja protokollidega samal ajal ja paketi lahutamatu osana.

(7) Lepingule tuleks ELi toimimise lepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes liidu nimel alla kirjutada, tingimusel et see hilisemal kuupäeval sõlmitakse.

(8) Koostöö ulatuse suurendamiseks sätestatakse lepingu artikli 18 lõikes 1, et lepinguosalised kohaldavad lepingut oma sisemenetluste ja õigusaktide kohaselt ajutiselt alates 1. jaanuarist 2025, välja arvatud juhul, kui lepingu allakirjutamise kuupäev on hilisem kui 15. november 2025, misjuhul kohaldavad lepinguosalised lepingut ajutiselt alates 1. jaanuarist 2026.

(9) Seetõttu peaks liit lepingut ELi toimimise lepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes ajutiselt kohaldama.

(10) Lepingu artikli 18 lõike 2 kohaselt lõpeb lepingu ajutine kohaldamine hiljemalt 31. detsembril 2028, kui Šveits ei ole selleks kuupäevaks viinud lõpule oma sisemenetlusi, mis on vajalikud paketi muude lepingut ja protokollidee jõustumiseks.

(11) Lepingu allakirjutamine ja ajutine kohaldamine Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes toimub kõnealuse asutamislepingu alusel eraldi menetluse kohaselt,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingule, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides, (edaspidi „leping“) liidu nimel allakirjutamine küsimustes, mis ei kuulu Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu (edaspidi „Euratomi asutamisleping“) kohaldamisalasse, kiidetakse heaks, tingimusel et nimetatud leping sõlmitakse ([2]).

Artikkel 2

Vastastikkuse põhimõttel kohaldatakse lepingut ajutiselt kooskõlas lepingu artikliga 18 küsimuste suhtes, mis ei kuulu Euratomi asutamislepingu kohaldamisalasse, kuni lepingu jõustumiseni.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval ([3]).

Luxembourg, 21. oktoober 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BJERRE

([2]) Lepingu tekst avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ELT L, 2025/2480, 16.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2025/2480/oj.

([3]) Nõukogu peasekretariaat avaldab lepingu ajutise kohaldamise alguskuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.